

Άγιος Γεννάδιος Αρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως του Σχολαρίου: Κυριακή του Ασώτου

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία / Συναξαριακές Μορφές](#)





Περί μετανοίας

Ας ευχαριστήσουμε λοιπόν τον Πατέρα και Κύριό μας, ο οποίος, για να αφήσουμε τώρα τα άλλα που ακούμε καθημερινά και εδώ μέτρια αναπτύξαμε, «ουκ ήλθε καλέσαι δικαίους, αλλά αμαρτωλούς εις μετάνοιαν»· και πολύ καλά έδειξε την πρόθεσή του αυτή με τα έργα, όχι μόνο συγχωρώντας πόρνες και ληστές και τελώνες που μετανόησαν, αλλά συγκαταλέγοντάς τους μαζί με τους καθαρούς· αλλά και τον τρόπο της γνήσιας μετάνοιας μας περιέγραψε ο ίδιος.

Βάλε στο νου σου, λέγει, ποίων αγαθών εστερήθης και για ποια κακά έγινες ένοχος· μίσησε την αποστασία, η οποία σε ωδήγησε στη φοβερή πείνα των αγαθών και στη συναναστροφή με τους χοίρους· και ενώ άλλοι που είναι προικισμένοι με λιγότερα χαρίσματα απολαμβάνουν αυτά τα αγαθά και χορταίνουν από θείον πόθο, συ λιμοκτονείς αθλίως.

Επίστρεψε με όλη τη διάθεση της ψυχής σου στον αρχικό τρόπο ζωής σου, τότε που συμβίωνες με τα αληθινά τέκνα του Θεού και πρόσεχες στους θείους νόμους. Μη φοβηθείς την υπερβολή των πταισμάτων, αλλά να σε ενθαρρύνει το μέγεθος

της θείας ευσπλαγχνίας· επέστρεψε γρήγορα πονώντας για τα εκούσια κακά, αλλά και ψυχαγωγούμενος από τις καλές ελπίδες.

Γονάτιζε συνεχώς ενώπιον του Θεού με την καρδιά και το σώμα· ανακάλεσε με δάκρυα τον θείον οίκτο· να παρακαλείς ακατάπαυστα μην επιτρέψει ο Θεός να ξαναπέσεις πλέον· να είσαι έτοιμος να υπομείνεις κάθε πληγή από τον Θεό με την οποία θα θεραπευθούν τα πταίσματά σου και θα φύγεις καθαρός από αυτήν τη ζωή· πλήγωνε και συ τον εαυτόν σου με όση δύναμη έχεις· πίεζε το σώμα σου με την εγκράτεια, ώστε να πλουτισθεί το πνεύμα σου.

Θέλεις να προσθέσω και τα μεγαλύτερα;

Αν μετά την αλλαγή σου εκπληρώσεις όλον τον θείο νόμο, να ονομάζεις και να θεωρείς τον εαυτό σου αχρείον (άχρηστο) δούλον· διότι έτσι ταπεινώνονται όσοι σκέπτονται σωστά, έστω και αν βρίσκονται σε συνεχή κοινωνία με τον Θεό, έστω και αν δεν τους ελέγχει η συνείδηση ότι με κάποια πράξη τους έφυγαν φανερά από τον ορθόν δρόμο· συ δε πώς θα καυχηθείς μετά από όλα αυτά για κάποιο καλό; Πρέπει να αποκρούεις αμέσως με την ανάμνηση των προηγούμενων παρεκτροπών τον λογισμό της οικήσεως και να ντρέπεσαι μάλλον για τα προηγούμενα κακά παρά να υψηλοφρονείς για τα πρόσφατα καλά. Μη προσέχεις δε στις αμαρτίες των αδελφών παρά τόσον όσο να μην αμαρτάνεις με την επικοινωνία μαζί τους· μή κρίνεις μέσα σου· μη κατηγορείς τους άλλους μάλλον δε να προσεύχεσαι να δώσει ο Θεός και σ' εκείνους μετάνοια· διότι και σε σένα από αυτόν ήλθε αφανώς το καλό της μετάνοιας. Μη σκανδαλίζεις κανέναν, ούτε από τους μικρότερους, και να προσπαθείς ούτε καν αφορμή σκανδάλων να μη δίνεις, διότι θα αναγκάσεις τον Θεόν να αποστρέψει το πρόσωπό Του από σένα και πάλι θα βρεθείς κενός από χάρη.

Να είσαι έτοιμος να πληγωθείς από τους ανθρώπους και να υπομένεις, όταν με κάθε τρόπο σε πληγώνουν· διότι εκείνος που δικαιώνει τον εαυτόν του και αντιδρά σ' αυτούς που τον λυπούν και τον πληγώνουν, χάνει το κέρδος που είχε από την μετάνοια. Να ανταποδίδεις στους αδελφούς αγαθόν αντί κακού, ενθυμούμενος τον Θεό, ο οποίος αντί των κακών που έκαμες, άνοιξε για σένα την πόρτα της μετάνοιας· ο δημιουργός για το κτίσμα, ο Κύριος για τον δούλο.

Με αυτούς και παρόμοιους λόγους και λογισμούς ασχολούμενος όλη την ώρα και εκπληρώνοντας τους άλλους νόμους των Ευαγγελίων, θα ελκύσεις με αυτόν τον αγαθόν τρόπο τον θείον οίκτο για την αληθινή μετάνοιά σου. Διότι χωρίς τέτοια μετάνοια είναι αδύνατο να έλθουν στη Βασιλεία των Ουρανών ακόμη και εκείνοι που ζουν πολύ προσεκτικά, όχι μόνο εκείνοι που επιστρέφουν από πολύ αμαρτωλή

ζωή· επειδή όλοι οι άνθρωποι οφείλουν να μετανοήσουν, αφού κανείς δεν μπορεί να είναι απαλλαγμένος από ακαθαρσία. Εκείνοι δε που με τις αρετές έχουν πλησιάσει περισσότερο τον Θεόν, αυτοί και τις μικρότερες παρεκτροπές τις θεωρούν πολύ μεγάλες και καλά κάνουν· έτσι αποκτούν μεγάλη ταπείνωση, προκόπτουν ασφαλώς και πλησιάζουν περισσότερο τον Θεόν· όμως εκείνοι που αμελούν για τις μικρότερες και ούτε φροντίζουν γι' αυτές ούτε διορθώνουν τον εαυτόν τους, παραχωρεί ο Θεός και πέφτουν σε μεγαλύτερες. Εμφύτευσε και σε μας, Χριστέ Βασιλεύ, πύρινο πόθο αληθινής μετάνοιας, και χρησιμοποιώντας την ως αφορμήν δείξε τον πατρικό σου οίκτο για μας, και εκείνους που επιστρέφουν καλώς από την πολλήν ασωτία κατάταξέ τους μεταξύ των τέκνων σου, «ότι σοι πρέπει δόξα και προσκύνησις εις τους αιώνας· αμήν».

Πηγή: Πατερικόν Κυριακοδρόμιον, Ι.Κελλίον Αγ. Νικολάου, Μπουραζέρη, Άγιον Όρος σ. 469 κ. εξ.